

OBČINA POLJČANE
Občinski svet

24. redna seja Občinskega sveta,
24. maj 2022

Gradivo za 6. točko dnevnega reda

ZADEVA: Konvencija županov za podnebne spremembe in trajnostno energijo

Poročevalec: predstavnik podjetja Energetske podnebne agencije za Podravje (ENERGAP)

OBČINA POLJČANE
O b č i n s k i s v e t
Bistriška cesta 65, 2319 Poljčane

telefon: 02 8029 220 **fax:** 02 8029 226 **e-mail:** obcina@poljcane.si

Številka: 900-0007/2018-43

Datum: 16. 5. 2021

OBČINA POLJČANE
Občinski svet

ZADEVA: Konvencija županov za podnebne spremembe in trajnostno energijo

I. PREDLAGATELJ

Stanislav Kovačič, župan

II. VRSTA POSTOPKA

Enofazni postopek

III. PRAVNE PODLAGE

- Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – UPB2, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE)
- Statut Občine Poljčane (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 9/2021 – UPB-1, v nadaljevanju: Statut)

IV. OBRAZLOŽITEV PREDLOGA

Podnebne spremembe, na katere strokovnjaki opozarjajo že več kot 40 let, so dejstvo. So izziv, drugačen od vseh, s katerimi smo se v preteklosti srečevali, vključno s covid epidemijo. Do danes je bil globalni odziv pretežno nezadosten. Vendar se zavedanje o tveganjih, vplivih in priložnostih, povezanih s podnebnimi spremembami, povečuje in vlade, podjetja in posamezniki postopoma spoznavamo nujnost razmer in potrebo po ukrepanju. Svet je v odločilnem trenutku, ko bodo o prihodnosti vseh generacij odločale odločitve, ki jih sprejemamo danes.

V zadnjih 3 letih je EU sprejela in še sprejema izredno pomembne dokumente na področju soočanja s podnebnimi spremembami in tako želi usmerjati razvoj v podnebno nevtralnost. Ta razvoj mora bi inovativen in vse vključujoč ter hkrati zmanjševati socialne razlike. Pot ni enostavna, vendar druge izbire nimamo. Posledice spreminjanja podnebja občutimo tudi v naši regiji in le-te se bodo do leta 2030 eksponentialno povečevale. To pomeni, da bodo

kraji in ljudje v veliko večjem obsegu kot do sedaj čutili njihov negativen vpliv, ki uničuje infrastrukturo in ogroža življenje ljudi.

Občani in podjetja so izpostavljeni številnim nevarnostim, kot so ekstremni vremenske razmere in njihove posledice (poplave, vročinski valovi, uničena infrastruktura – transport energije, ceste, bolnišnice, internet, hiše,...). Vremenske nepravilnosti negativno vplivajo na izvajanje vsakodnevnih dejavnosti in motijo proizvodnjo ter dobavo storitev in blaga, višajo cene, stroške zavarovanj in pogojev za kreditiranje. Za občino to v prihodnje lahko pomeni pomanjkanje tako finančnih kot človeških virov za zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje in delo. Tega si nihče ne želi. Vendar je dejstvo, da se bo podnebna nevtralnost oziroma brezogljična prihodnost vsekakor zgodila; možnosti sta samo dve:

- ❖ ali sama od sebe, ker se bo ekosistem zrušil, kar bo zahtevalo življenja ljudi in živali;
- ❖ ali z našim aktivnim delovanjem, kjer bomo lahko ta prehod nadzirali in ga obrnili v prid življenju, kot si ga želimo zase in prihodnje generacije.

Zato je prav in nujno, da občine aktivno pristopijo k izvajanju aktivnosti za preprečevanje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje. Tudi nova finančna perspektiva EU namenja zelo veliko finančnih sredstev za ukrepe na tem področju. Le občine, ki bodo imele jasno začrtane cilje in ukrepe, bodo lažje pridobile dodatna sredstva za izvajanje ukrepov.

Ker se pomembnosti dela v lokalnih skupnostih zaveda tudi EU, je že pred leti vzpostavila iniciativo Zavezo županov, preko katere vabi občine, da se pridružijo temu gibanju. Občina se Konvenciji županov pridruži s sklepom občinskega sveta in nato s podpisom župana.

Podpisniki oziroma občine se zavezujejo, da bodo krepili svoje podnebne ambicije in izvajali ukrepe v skupnem prizadevanju za ohranitev globalnega dviga temperature pod 1,5 °C, kot je obveza in ambicija Pariškega sporazuma, ter usmerjale razvoj v podnebno nevtralnost.

Obveznosti

Občina se s podpisom zavezuje, da bo v dveh letih od podpisa Konvencije županov pripravila akcijski načrt za trajnostno energijo in podnebje. Akcijski načrt mora biti potrjen na občinskem svetu in bo podal korake za doseganje ciljev do leta 2030 in naprej. Akcijski načrt v okviru slovenske zakonodaje pomeni lokalni energetske podnebni koncept, ki je dopolnjen s podatki in ukrepi, ki jih predvideva Konvencija županov.

Akcijski načrt brez spremljanja napredka nima vloge, zato je potrebno vsaki dve leti po sprejetju akcijskega načrta predložiti Evropski komisiji poročilo o izvajanju načrtovanih ukrepov. Vsaka štiri leta od prejetja akcijskega načrta je potrebno priložiti popis emisij ogljikovega dioksida, s katerim se spremlja napredek v podnebno nevtralnost.

Prednosti pridružitve Konvenciji županov so sledeče:

- ❖ Občina dobi EU prepoznavnost na področju podnebnih in energetskih ukrepov.
- ❖ Ima priložnost prispevati k oblikovanju EU podnebnih in energetskih politik.
- ❖ Izboljša si možnosti pridobitve finančnih virov za energetske podnebne projekte.
- ❖ Olajša si mreženje, izmenjavo izkušenj in pridobivanje znanja in veščin v okviru rednih dogodkov, medinstitucionalnega sodelovanja in spletnih razprav, ki jih organizira Konvencija županov.

- ❖ Pridobi poenostavljeno samoocenjevanje preko skupnega spremljanja in obrazcev za poročanje.

Zaključek

Delovanje vsake posamezne občine pomeni korak naprej v zeleno in trajnostno prihodnost, še več korakov pomeni, če se gibanju pridružuje več občin. Zato so se Občine Miklavž na Dravskem polju, Hoče - Slivnica, Lovrenc na Pohorju, Muta, Radlje ob Dravi, Ribnica na Pohorju, Ruše, Selnica ob Dravi in Vuzenica povezale in želijo skupaj pristopiti h Konvenciji županov in pripraviti vse potrebne dokumente ter izvajati aktivnosti in tako prispevati svoj delež za kar se da hiter prehod v podnebno nevtralnosti.

V Prilogi 1 je natančnejši opis Konvencije županov.

V. FINANČNE POSLEDICE

Sprejem predlaganega sklepa ne bo imel finančnih posledic za občinski proračun.

VI. PREDLOG SKLEPA

Občinskemu svetu predlagamo, da obravnava predloženo gradivo, o njem razpravlja ter sprejme naslednji

Sklep

Občinski svet Občine Poljčane soglaša s pristopom h Konvenciji županov za podnebne spremembe in trajnostno energijo in pooblašča župana za podpis konvencije.

S spoštovanjem.

Župan
Stanislav Kovačič

Priloga:

Konvencija županov za podnebne spremembe in trajnostno energijo.

PRILOGA 1:

KONVENCIJA ŽUPANOV za podnebne spremembe in trajnostno energijo

Občine imajo najpomembnejšo vlogo pri izvajanju projektov na področju blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja nanje, vključujoč trajnostno energijo. Konvencija županov jim pri teh prizadevanjih nudi podporo, saj jim zagotavlja priznanje in priložnosti za mrežno povezovanje, ki je potrebno, da lahko svoje energetske in podnebne zaveze realizirajo in popelje družbo v podnebno nevtralnost.

Konvencija županov združuje na tisoče lokalnih in regionalnih skupnosti, ki so se prostovoljno zavezale k izvajanju ciljev EU na področjih podnebnih sprememb in trajnostne energije na svojem ozemlju. **Trenutno je podpisnikov iniciative že 10.775 iz 53 držav (november 2021).**

Podpisniki se zavezujejo, da bodo krepili svoje podnebne ambicije in izvajali ukrepe v skupnem prizadevanju za ohranitev globalnega dviga temperature pod 1,5 °C, kot je obveza in ambicija Pariškega sporazuma, ter vodili razvoj v smeri podnebne nevtralnosti.

Vizija družbe do leta 2050 je življenje v brezogljivičnih, podnebno nevtralnih in odpornih občinah ter z dostopom do varne in trajnostne energije. S podpisom Konvencije županov se pridružujete evropskemu gibanju za podnebno nevtralno prihodnost. Hkrati se zavezujete k izvajanju ukrepov:

- za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov,
- za povečanje odpornosti in prilagajanje na škodljive vplive podnebnih sprememb in
- za preprečevanje energetske revščine, ki je ključni ukrep za zagotovitev pravične energetske tranzicije oziroma prehoda v podnebno nevtralnost.

Pridružite se Konvenciji županov za podnebne spremembe in energijo

Konvencija županov je odprta za vse demokratično postavljene lokalne oblasti z izvoljenimi predstavniki, ne glede na njihovo velikost in ne glede na fazo izvajanja energetske in podnebne politik. Sosednje majhne in srednje velike lokalne oblasti se lahko pod določenimi pogoji odločijo, da se pridružijo kot skupina podpisnikov.

Kako pristopiti?

Za pridružitve občine h Konvenciji županov mora pobudo Konvencija županov obravnavati občinski svet, ki pooblasti župana za podpis **pristopnega obrazca**. Nato se uredi administrativna prijava preko spletne strani.

Obveznosti občine kot članice Konvencije županov

Občina se s podpisom zavezuje, **da bo v dveh letih od podpisa Konvencije županov pripravila akcijski načrt za trajnostno energijo in podnebje**. Akcijski načrt mora biti potrjen na občinskem svetu in podaja korake za doseganje ciljev do leta 2030. Akcijski načrt v okviru slovenske zakonodaje pomeni lokalni energetsko podnebni koncept, ki je dopolnjen s podatki in ukrepi, ki jih predvideva Konvencija županov.

Akcijski načrt brez spremljanja napredka nima vloge, zato **je potrebno vsaki dve leti po sprejetju akcijskega načrta predložiti poročilo o izvajanju načrtovanih ukrepov**. Vsaka štiri leta od prejetja akcijskega načrta je potrebno priložiti popis emisij ogljikovega dioksida, s katerim se spremlja napredek v podnebno nevtralnost.

Zakaj se pridružiti?

- Občina dobi EU prepoznavnost na področju podnebnih in energetskih ukrepov.
- Ima priložnost prispevati k oblikovanju EU podnebnih in energetskih politik.
- Izboljša si možnosti pridobitve finančnih virov za energetske podnebne projekte.
- Olajša si mreženje, izmenjavo izkušenj in pridobivanje znanja in veščin okviru rednih dogodkov, medinstitucionalnega sodelovanja in spletnih razprav, ki jih organizira Konvencija županov.
- Pridobi poenostavljeno samoocenjevanje preko skupnega spremljanja in obrazcev za poročanje.

Podpisniki podpirajo vizijo »Evropski župani delujejo skupaj za pravičnejšo in podnebno nevtravno Evropo - do leta 2050 želimo živeti v razogljčenih in odpornih občinah, ki bodo imele dostop do varne in trajnostne energije po primernih cenah«

Želimo delovati v smeri doseganja ali celo preseganja

EU 2030 podnebnih in energetskih ciljev:

- ❖ **zmanjšati emisije CO₂** na ozemlju svojih občin **za najmanj 40 % do leta 2030**, in sicer z izboljšano energetske učinkovitostjo in večjo uporabo obnovljivih virov energije;
- ❖ **povečati odpornost občine** na negativne učinke podnebnih sprememb;
- ❖ **deliti svojo vizijo, rezultate, izkušnje in znanje** z drugimi lokalnimi in regionalnimi skupnostmi v EU in širše na podlagi neposrednega sodelovanja in medsebojne izmenjave, tudi v okviru **Svetovne konvencije županov**.

Več informacij:

- ENERGAP – 02 234 23 60, 031 334 376
- ENERGAP – info@energap.si
- www.covenantofmayors.eu

